

[מצנה לשמח ברגלים]

תפח לשמח ברגלים, שנאמר "ושמחת ברחגך"; והענין הראשון הרמזו בשמחה זו הוא שנקריב שלמים על-כל-פנים בבית הבחירה, וכענין שקתוב "ותבחת שלמים", והדר "ושמחת (ברחגך) [לפני יי]".

ובשביל הקרבת השלמים אמרו זכרונם לברכה: נשים חיבות בשמחה—לומר שאף הן חיבות להביא שלמי שמחה; ועוד אמרו זכרונם לברכה: שמח בכל מיני שמחה, ובכלל זה הוא אכילת הפשר ושתית היין וללבוש בגדים חדשים וחלוק פרות ומיני מתיקה לנערים ולנשים, ולשחק בכלי שיר במקדש לבר, וזו היא שמחת בית-השואבה הנזכרת בגמרא; כל זה שזכרתי בכלל "ושמחת ברחגך".

ואמרו זכרונם לברכה במסכת פסחים: חייב אדם לשמח בגיו ובגיי-ביתו ברגל; ושם נאמר: תניא, רבי יהודה בן בתירה אומר: בזמן שבית-המקדש קיים אין שמחה אלא בבשר, שנאמר "ותבחת שלמים" וגומר; עכשיו אין שמחה

אלא בגין, שנאמר: ויין ישמח לבב אנוש; ואמרו עוד: בפה משמחים—אנשים בראוי להם, בגין, ונשים בראוי להן, בבגדים נאים. והנהירתנו התורה כמו-כן להכניס בכלל השמחה החלושים והעניים והגרים, שנאמר: אתה... והלוי והגר והיתום והאלמנה.

משרשי המצנה, לפי שהאדם נכון על ענין שצריך טבעו לשמח לפרכים כמו שהוא צריך אל המזון על-כל-פנים ואל המנוחה ואל השנה; ורצה האל לזכותנו אנחנו עמו וצאן מרעיתו, וצננו לעשות השמחה לשמו למען נזכה לפניו בכל מעשינו; והנה קבע לנו זמנים בשנה למועדים, לזכר בהם הנסים והטובות אשר גמלנו, ואז בעתים ההם צונו לכלכל החמר בדבר השמחה הצריכה אליו; וימצא לנו תרופה גדולה בהיות שבע השמחות לשמו ולזכרו, פי המחשבה הזאת תהיה לנו גדר לבל נצא מדרך הישר יותר מדאי. ואשר עמו התבוננות מבלי החפץ בקטרוג ימצא טעם בדברי.

מדיני המצנה בתבתי קצת למעלה; ויתר פרטיה, במסכת חגיגה ובמקומות מן התלמוד בפזור.

ונוהגת מצנה זו לענין השמחה, אבל לא לענין הקרפון, בכל מקום ובכל זמן, בזכרים ונקבות. ועובר על זה ואינו משמח עצמו ובגיי-ביתו והעניים כפי יכלתו לשם מצות הרגל, בטל עשה זה; ועל הדרך הנה שזכרנו יאמרו זכרונם לברכה: וכל מעשיך יהיו לשם שמים.

קישוטי כלה כ"ד קשוטי כלה נעשים בליל חג השבעות ע"י קריאת ולימוד בני ישראל בלילה זו כ"ד ספרי תורה שהם עצמם קשוטים וכלה, וזהו ע"י שמסיימים ישראל הכ"ד ספרים, נחודש אז לכלה הקדושה כ"ד שמות היוצאים מסיום של כ"ד ספרים והם הקשוטים שלה. וכן גורמים אז ישראל שנחודש להם כ"ד צירופי שמות אדניי שהוא שם שלה ממש ואלו הם הקשוטים העולין למעלה לכלה העליונה בלילה קדוש זה. ואלו הם השמות היוצאים מסופי הפסוקים: השם יפכ"ן יצא מהפסוק ירמ יוסף וכו' בארוך במצרים. מהתיבה יוסף יצא י"פ ומהתיבה בארוך יצא כ"ן. וכך הוא בכל כ"ד ספרי התנ"ך ואלו הם: בראשית, שמות, ויקרא, במדבר, דברים, יהושע, שופטים, שמואל, מלכים, ישעיה, ירמיה, יחזקאל, תרי עשר נחשבים לספר אחד, תהלים, משלי, איוב, שיר השירים, חות, איכה, קהלת, אסתר, וניאל, עזרא ונחמיה ספר אחד, דברי הימים. כ"ד ספרי התנ"ך.

אלו הם השמות:

- יפכ"ן אדניי. עב"ל אדניי.
- התנ"ך אדניי. התנ"ך אדניי.
- הדכ"ל אדניי. קבר אדניי.
- המכ"ל אדניי. שממ"ל אדניי.
- אחיי דאניי. ולי"ל דנייא.
- אחיי דאניי. שהי"ה דנייא.
- לכה"ן נאדניי. ההי"ה נאדניי.
- להכ"ס נאדניי. אבר"כ נאדניי.
- דוה"י נאדניי. הדא"ת נדנייא.
- אסע"ד יאדניי. ארת"ס יאדניי.
- מליל דאניי. לל"ח דנייא.
- המא"י נאדניי. ארע"י נדנייא.
- מתוך דמסק אלעזר.

ואלו התומכים בתורה, הם כביכול העושים אותה. כל אינון דלעאן באורייתא לית בהו עשיה בעוד דלעאן בה כל אלו העוסקים בתורה אין בהם עשיה בעוד שהם עוסקים בתורה. אינון דתמכין לון אלו שתומכין בהם אית בהו עשיה יש בהם עשיה ובחילא דא כתיב ועל כח זה כתוב תהלתו עומדת לעד וקיימא כורסייא על קיומיה כדקא יאות והכסא עומד על קיומו כראוי.

רבי שמעון הוה יתיב ולעי באורייתא רשב"י ישב ועסק בתורה בלילה דכלה אתחברת בבעלה בלילה בזמן שהכלה מתחברת עם בעלה דתנינן שלמדנו כל אינון חבריא דבני היכלא דכלה כל התברים שהם בני היכל הכלה אצמריכו ההיא לילא צריכים באותו לילה דכלה אודמנת למהוי ליומא אחרא גו חופה בבעלה שהכלה נועדת להיות תחת החופה עם בעלה למהוי עמה כל ההוא לילא להיות עמה כל אותו הלילה ולמחדי עמה בתקונה דאיהי אתתקנת ולשמוח אתה בתיקונים שהיא מתקנת למלעי באורייתא לעסוק בתורה. מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים. ובמדרשות דקראי, וברזי דחכמתא ובמדרשות הפסוקים ובסודות התורה. בגין דאלין אינון תיקונין דילה ותכשיטהא כיון שאלה הם התיקונים שלה ותכשיטיה. ואיהי ועולמתהא עאלת וקיימת על רישיהון והיא והעלמות שלה נכנסת ועומדת על ראשיהם ואתתקנת בהו וחדת בהו כל ההוא לילא ונתקנת בהם ושמחה בהם כל אותו

למהוי עמה כל ההוא לילא להיות עמה כל אותו הלילה, כי ע"י שעוסקים בתורה השכינה שורה עליהם. וכתב האריז"ל דע שכל מי שבלילה ההוא לא ישן כלל ועיקר ויהיה עוסק בתורה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק. ולמחדי עמה בתקונה דאיהי אתתקנת ולשמוח אתה בתיקונים שהיא מתקנת, כי ע"י לימוד התורה מתחדשת הכלה עד שמתקשטת בכ"ד תכשיטין שלה, לכן כל הלימוד בלילה הזה הוא עבורה. אהלן מביא את סדר הלימוד בלילה הזה ומסביר א"כ מתקן תורה שבכתב ותוכע"פ. לעסוק בתורה שבכתב כנגד ה"א ובתושב"ע כנגד הנקבא ובכללות לימוד התורה מתקן את בחינת היסודות והעפרות שהם המלכיות של הו"ן. מתורה לנביאים הלימוד נביאים הוא תיקון ג"ה של הו"ן ומנביאים לכתובים כתובים הם בחינת הורעות שלהם, והוא תיקון תג"ת של הו"ן. ובמדרשות דקראי הוא תיקון בחינת הבינה של הו"ן וברזי דחכמתא ובסודות התורה הוא תיקון בחינת חכמה של הו"ן. ולמה לא אמר על תיקון הכתר? והענין הוא כי את בחינת הכתר מתקנים בקדרותא דשחרא בעת המכילה. בגין דאלין אינון תיקונין דילה וחזר שהצורך ללמוד תורה הוא כדי לחקן אותה. והתיקונים הם הכ"ד צירופי שם אדניי שמבונים בסוף כל ספר מכ"ד ספרי התנ"ך צירוף אחד ותכשיטהא הם השמות היוצאים מהתיבות שבסוף כל ספר. ואיהי ועולמתהא המלכות שבעת גערותיה שהם כנגד ה' היכלות ששם נמצאים המלאכים המעלים את השכינה עאלת וקיימת על רישיהון בליל שבתות המלכות עולה עד למעלה מעלה מקום א"א ולכן כתב שהיא עומדת על ראשיהם של פרצופי האצילות, אפילו למעלה מא"א ואתתקנת בהו וחדת בהו כל ההוא לילא ונתקנת בהם, בתברים העוסקים

תורה שבכתב ומלכות תושב"ע"פ. וכאשר נ"ה מבשלים את השפע היוצא מהו"ן עד שיהיה ראוי לאכילה ונתנים את כל כח היחוד שלהם, לכן נקראים חמכין דאורייתא. ואינון ג"ה דתמכין אורייתא הם העוזרים לת"ח למטה לעסוק בתורה הם כביכול אינון עבדין כביכול הם העושים אותה, כי הם הגורמים לזיווג היסודות הו"ן מכה לימוד התורה. כי כל אינון הת"ח דלעאן באורייתא העוסקים בתורה בעוד דלעאן בה כשעת לימודם לית בהו עשיה אין עושים מצוות מעשיות וגורמים זיווג הנשיקין בקולם ובירכורם, ולאחר גמר לימודם גורמים לזיווג תתתן דיסודות. ואילו אינון דתמכין לון אלו שתומכין בת"ח אית בהו עשיה יש בהם עשיה. ועל דרך הסוד: אינון דתמכין לון, הם ג"ה התומכים בתו"מ. אית בהו עשיה, כג"ל שהם מבשלים ומכינים השפע, ונקראים לכל עושיהם כג"ל. ובחילא דא ובכח אלה העוזרים ותומכים בת"ח כתיב, תהלתו היא המלכות עומדת לעד לפי שמקבלת תמיכה מהג"ה, ולכן וקיימא כורסייא על קיומיה כדקא יאות והכסא, הוא המלכות הנקראת כורסייא, עומד על קיומו כראוי.

רבי שמעון הוה יתיב ולעי באורייתא רשב"י ישב ועסק בתורה בלילה בליל שבתות דכלה אתחברת בבעלה שבו השכינה הקדושה מתחברת עם בעלה, כלומר, שבליל שבתות מכינים אותה בתיקונים ותכשיטים כדי שמתר תתחבר עם בעלה ה"א דתנינן שלמדנו כל אינון חבריא דבני היכלא ההיא לילא צריכים באותו לילה, הוא ליל שבתות דכלה אודמנת למהוי ליומא אחרא גו חופה בבעלה שהכלה נועדת להיות תחת החופה עם בעלה, כי באותו לילה אין יחוד עליון (ולכן נאמר גם היחוד בין בעל ואשתו למטה) ורק ביום עולים לחופה שהיא היכל אימא. ולכן אותם התברים צריכים

הקדמת

דף ח ע"א

הזוהר

ג"ה

עינים

הלילה. וליומא אחרא וליום המחרת לא עאלת לחופה אלא בהדייהו לא נכנסת לחופה אלא עמהם ואלין אקרון בני חופתא והם נקראים בני החופה. וכיון דאעלת לחופתא כיון שנכנסה לחופה קב"ה שאיל עלייהו ומברך לון, ומעטר לון בעמדהא דכלה, זכאה חולקהון הקב"ה שואל עליהם ומברך אותם ומעטר אותם בעיטורי הכלה, אשרי חלקם. והוה רבי שמעון וכלהו חברייא מרנגין ברנה דאורייתא והיה רשב"י וחבריו מרנגים ברננות התורה ומחדשן מלין דאורייתא כל חד וחד מנייהו והיו מחדשים בדברי תורה והוה חדי רבי שמעון וכל שאר חברייא והיה רשב"י שמח עם כל החברייא. אמר לון רבי שמעון. בני, זכאה חולקבון אשרי חלקכם בגין דלמחר לא תעול כלה לחופה אלא בהדייכו כיון שמחר לא תיכנס הכלה לחופה אלא עמכם בגין דכלהו דמתקנין תקונהא בהאי לילא וחדאן בה כי כל מי שמתקן תיקונים בלילה זה ושמח בו כלהו יהוה רשימין וכתביבין בספרא דדכרניא כולם יהיו רשומים בספר הזכרונות וקב"ה מברך לון בשבעין ברכאן ועטרין דעלמא עלאה והקב"ה מברך אותם בע' ברכות ועשרות מהעולם העליון.

פתח רבי שמעון ואמר השמים מספרים כבוד אל וגו' קרא דא הא אוקימנא ליה פסוק זה כבר העמדנו. אבל בומנא דא, דכלה אתערא למיעל לחופה ביומא דמחר אבל בזמן זה שהכלה מתעוררת להכנס לחופתה למחר אתתקנת ואתנהירת בקישומהא, בהדי חברייא דחדאן עמה כל ההיא לילא היא מתתקנת ומאירה בקישומיה עם החברים ששמחו

גדל מעלת הייחודים דע כי כל אלו היו מתגלים לאדם שהוא משרש ושמתם המיוחד יחודים עלייתם השגתו מתגלה להפליא. ולכן מי שידע לייחד יחודים עליונים נמצא מהם, גורם שאותם צדיקים הרדפים לבוא ולסייע לו ולהאיר עליו בתורה ומתות, מסתלקים ממנו ולכסוף גורם היקף לעצמו כי גדול עסק הייחודים והדביקות מעסק התורה. ולכן טוב לייחד תמיד בכל יום כי זה מופיל לו יותר מעסק התורה וגם מתעברין בו ושמת הייחודים בהארה נפלאה להאיר עליו כעת עסקו בתורה ובמצות. כי הם חפצים מאד בייחודים כי גם הם מתדבקים באותם הייחודים ומשך עליהם אור ואף הם תחריס ומאירים על אותו אדם המיוחד.

ואצ"פ שלא זכה אדם שיתגלה לו הצדיקים בפועל, מכל מקום לא ימנע אדם מלייחד כי שברו גדול. ולכן כאשר מייחד, יכין לייחד למעלה ולא תהיה כותנה לצרכו או להמשיך הנשמה אליו. הצדיקים בהיותם בחיים ע"י עבודתם וייחודים שלהם מוסיפים כח למעלה מיד יום ויום ומאירים בעולם האצילות בכל יום ויום על חבירי, כי ככל יום יש ביחודים חדשים בכל תפלה. ואחר פטירתם מייחדים כאשר כבר בחייהם ומתפללים על החיים. ולכן כאשר האדם התחונן מייחד יחד עליון כראוי, והוא שיכרין לעשות יחוד הננוע לו לרוב נפש בנפש רוח ברוח נשמה בנשמה של הצדיק, כלי ספק ודבק נפשו בו ורשע השגתו נפלאות.

דוגמאות לייחודים בשמות הקודש הנה אי אפשר לאדם להתעורר כי אם בבחינת ייחודים ודביקות להעלות כבוד מ"ז ובהם משיכים הארה למטה ומאירים לאדם המיוחד.

ושם ירד היי ירד היי (שם של ע"ב) נשמה לנשמה מחבר חכמה ובינה יאריה והיה (שילוב יהויה עם אהיה) ושם ירד היי ואיז היי הוא של ס"ג מעלה מין ושם ירד היי ואיז היי (שם של ס"ה) מחבר יאהוהיה ושם בן ירד היה ר"ו היה (שם של ב"ן) מעלה מ"ז.

נ פ ש

ביאור המאמר

י י ד י

א' במילוי הדין, ובמילוי ז' השמות הללו יש ע' אותיות. ור"ל שהקב"ה מברך את הצדיקים וממשיך להם הארה מהמוחין ומהלכותיהם שלהם. מקדש מלך. ועמרין הם האור מקיף שעל הו"ן דעלמא עלאה כי כל הברכות הללו מהמוחין ומקפים כולם מאימא עילאה באים לזו"ן ומהם מתברכים הצדיקים.

פתח רבי שמעון שהיה פותח כל שערי סודות התורה, וכשראה שכולם פתוחים, או התחיל ואמר. השמים הוא ח"ת. ואומר השמים בה' הדיעה, להורות לנו שכאן הת"ת היא ביחוד עם המלכות ואו נכללים בת"ת כל ה' הספירות תג"ת נ"ה ובשעת היחוד כולם מספרים לשון ספיד ענין הארה והתנוצצות. ואומר כי בשעת היחוד, הת"ת והספירות הכלולות בה מאירים ונצוצים במלכות הנקראת כבוד אל הסבר. כל השנה נקראת המלכות א"ל ובשבעות נקראת כבוד א"ל. והענין כי כל השנה יש בה הארת א"ל בלבד אבל בשבעות יש בה הארה מהדעת הפנימית מהשם ס"ג: יו"ד ה"י וא"ו ה"י העולה בנמטרא כבוד א"ל. והארת הדעת הזה אין במלכות אלא בעת היווג כשבת וביום תג השבעות שהוא כמו שבת. ולכן אין תג השבעות אלא יום אחד ולא ז' ימים. ומעשה ידיו שהם הארת חסד וגבורה, וזרעות ד"א מניד הרקיע נמשכת למלכות ע"י יסוד ו"א הנקרא רקיע. קרא דא השמים מספרים הא אוקימנא ליה פסוק זה כבר העמדנו. אבל בומנא דא כליל תג השבעות דכלה היא מלכות ראצילות אתערא התעוררה כל הלילה למיעל לחופה ביומא דמחר להכנס לחופתה למחר אתתקנת נתקנה בכ"ד צירופי אדניי ואתנהירת בקישומהא בשמות היצאים מכל ספר מכ"ד ספרי התנ"ך. ועין בעינים ד"ה קישוטי כלה. זה נעשה בהדי חברייא דחדאן עמה כל ההיא לילא ע"י החברים

בתורה ושמתה בהם כל אותו הלילה, כי ע"י לימודם משיכים לה אור. וליומא אחרא וליום המחרת לא עאלת לחופה אלא בהדייהו אינה נכנסת לחופה, הוא ענין היכל אורא אלא עמהם, שהרי תיקונה בא לה על ידם. לכן ואלין אקרון בני חופתא הם נקראים בני החופה.

וכיון דאעלת לחופתא כיון שנכנסה לחופה, הוא היכל אורא קב"ה הוא חכמה אבא עילאה ראצילות הנקרא קדוש שאיל עלייהו על אותם חברים שבאו עם השכינה ומברך לון במוחין חדשים ומעטר לון באור מקיף בעמדהא דכלה, זכאה חולקהון הקב"ה שואל עליהם ומברך אותם ומעטר אותם בעיטורי הכלה, אשרי חלקם.

והוה רבי שמעון וכלהו חברייא והיה רשב"י והחבריא הקדושה מרנגין ברנה דאורייתא מרנגים ברננות התורה ומחדשן מלין דאורייתא וחדשו סודות ורי התורה כל חד וחד מנייהו כל אחד על איזה פסוק כפי שהיו רגילים והוה חדי רבי שמעון וכל שאר חברייא והיה רשב"י שמח עם כל החברייא כי הרגיש שהוא עת רצון וברואי מתקבלין תפלותיהם.

אמר לון רבי שמעון אמר להם רשב"י בני, זכאה חולקבון אשרי חלקכם בגין דלמחר לא תעול כלה לחופה אלא בהדייכו כיון שמחר לא תיכנס הכלה לחופה אלא עמכם בגין דכלהו דמתקנין תקונהא בהאי לילא וחדאן בה כי כל מי שמתקן תיקונים בלילה זה ושמח בו כלהו יהוה רשימין וכתביבין בספרא דדכרניא כולם יהיו רשומים בספר הזכרונות וקב"ה מברך לון במוחין חדשים בשבעין ברכאן המוחין הם ד' השמות ע"כ ס"ג ב"ן מ"ה והלכותיהם שלהם הם ג' שמות אהיה: א' במילוי יוד"ן א' במילוי אלפ"ן